



Els terminis de la responsabilitat civil professional

Jordi Barril

Advocat, Servei d'Assessorament Jurídic

I. Concepte general

Responsabilitat civil significa la subjecció d'una persona que vulnera un deure de conducta a l'obligació de reparar el dany produït.

L'enginyer és un professional amb capacitat tècnica que realitza una activitat socialment reconeguda, amb plena subjecció a unes normes tècniques, científiques i ètiques que fan presumir una qualitat i competència en el seu camp d'activitat que serveix com a criteri per mesurar el compliment de les seves obligacions i establir la seva responsabilitat.

Per qualificar si un acte professional concret és correcte o no, i, per tant, si genera o no una responsabilitat, cal comparar aquell acte amb la tècnica normal requerida a la generalitat de conductes professionals en supòsits idèntics, tenint en compte les característiques especials del seu autor, de la professió, de la complexitat i de la influència d'altres factors.

II. Requisits de la responsabilitat civil

Els requisits generals de l'existència de responsabilitat civil són:

- Acció o omissió antijurídica del professional.
- Culpa (actuació negligent) o dol (actuació voluntària de no evitar el dany que es va preveure) per part del professional.
- Dany produït.
- Relació causal entre l'acció o omissió i el dany.

III. Tipus de responsabilitat civil

La responsabilitat civil pot ser:

- **Contractual:** quan s'ha produït un dany per incompliment total o parcial d'un contracte.
- **Extracontractual:** quan el dany no deriva d'una relació contractual,

sinó de la vulneració de les obligacions genèriques de la professió i del principi general d'abstenir-se d'un comportament lesiu contra la resta de les persones.

- **Derivada de delictes:** és aquella que deriva dels danys produïts per la comissió d'un delictes.

Els enginyers que exerceixin per compte propi poden estar subjectes a responsabilitat civil contractual (respecte al client), responsabilitat extracontractual (respecte al client i tercers), i, en tot cas, responsabilitat civil derivada de delictes.

Els enginyers que exerceixen per compte aliè poden estar subjectes a responsabilitat extracontractual (respecte al client de la seva empresa i tercers), i, en tot cas, responsabilitat civil derivada de delictes.

IV. Terminis generals de la responsabilitat civil

La prescripció de les accions amb motiu de la responsabilitat civil significa l'extinció del dret de reclamar del perjudicat pel transcurs d'un determinat temps, és a dir, si el perjudicat no va reclamar dintre d'un termini, quedarà privat de fer-ho en un futur, amb el benentès que la prescripció pot ser objecte d'interrupció i tornar a començar a córrer de nou el termini en els supòsits que estableix la llei, com serien la reclamació extrajudicial del perjudicat o qualsevol acte de reconeixement del deute per part del deutor.

Recordem que, si no hi ha cap dany, no hi ha responsabilitat. L'acció reclamable per la persona perjudicada neix quan es produeix el dany, i des d'aquell moment, és





L'ARCP DEL COL·LEGI FACILITA LA COBERTURA GRATUÏTA DELS COL·LEGIATS QUE CESSEN L'ACTIVITAT, SI MANTENEN LA CONDICIÓ D'ASSEGURAT

va saber de l'existència del dany, mentre que la normativa catalana determina que aquest còmput comença des de l'existència del dany.

V. Terminis especials: Llei d'ordenació de l'edificació

La Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació (LOE), regula la responsabilitat civil dels agents que intervenen en el procés d'edificació (projectista, director d'obra, director d'execució d'obra, etc.). Es tracta de responsabilitat civil envers els propietaris i tercers adquirents dels edificis per **danys materials**. Per tant:

- Els terminis de la LOE són només respecte als danys materials, no la resta de possibles danys (personals, morals, lucre cessant) que es compten pels terminis generals.
- Són respecte a les obres regulades a la LOE (art. 2), és a dir, relatives al procés d'edificació. En canvi, van pels terminis generals altres tipus d'obres (de canalitzacions de gas, murs de tancament, enderrocs, etc.).

L'article 17.1 de la LOE estableix un termini de garantia per tal de calcular la prescripció de la responsabilitat. Els terminis de garantia, que es compten a partir de la data de recepció de l'obra, són:

- Durant deu anys, danys materials causats en l'edifici per vicis o defectes que afectin la cimentació, els suports, les bigues, els forjats, els murs de càrrega o altres elements estructurals i que comprometin directament la resistència mecànica i l'estabilitat de l'edifici.

quan es compta el termini de prescripció, no des que es va fer l'actuació professional causant del dany.

El termini aplicable depèn del tipus de responsabilitat civil i de l'àmbit territorial on es presta el servei.

A Catalunya (Codi civil català):

- Responsabilitat contractual: deu anys (article 121-20).
- Responsabilitat extracontractual: tres anys (article 121-21, lletra d).

A l'Estat espanyol (Codi civil estatal):

- Responsabilitat contractual: cinc anys (article 1964.2).
- Responsabilitat extracontractual: un any, des que ho sap la persona perjudicada (article 1968).

La prescripció del termini de la responsabilitat civil es comença a comptar des del moment en què l'acció es pugui exercir per primer cop.

En el cas de la contractual, es començarà a comptar des del moment en què es donin l'incompliment del contracte, l'existència del dany i la relació de causalitat entre ambdós.

En cas de l'extracontractual, en la normativa estatal, el termini comença a comptar des que el perjudicat

– Durant tres anys, danys materials per vicis o defectes dels elements constructius o de les instal·lacions que ocasionin l'incompliment dels requisits d'habitabilitat.

– Durant un any, danys materials per vicis o defectes d'execució que afectin elements de terminació de les obres.

El termini de prescripció de les accions és de dos anys a comptar des que es produeixin aquests danys (que s'han de produir dins el període de garantia), sens perjudici de les accions que puguin subsistir per exigir responsabilitats per incompliment contractual.

VI. L'assegurança de responsabilitat civil (ARCP)

L'ARCP constitueix, a més d'una obligació legal, un mitjà de protecció del patrimoni del professional assegurat, així com un instrument de tutela dels tercers perjudicats per l'activitat del professional.

Quant de temps s'ha de mantenir vigent l'ARCP?

El Col·legi contínuament ha facilitat informació sobre l'exigència de l'ARCP, però sobre el temps que un enginyer ha de mantenir vigent la seva ARCP, convé remarcar que cal:

- Tenir presents els terminis de prescripció de la responsabilitat civil.
- Conèixer les clàusules limitatives de l'ARCP. Per exemple, prescindir del fet causant del dany i circumscriure la cobertura de l'ARCP als supòsits en què la reclamació de la persona perjudicada es fa i es notifica a l'asseguradora dins el període de vigència de l'ARCP.
- Recordar que l'ARCP del Col·legi: a) facilita la cobertura gratuïta dels col·legiats que cessen l'activitat, de manera definitiva o temporal, si mantenen la condició d'assegurat i b) disposa que la baixa del Col·legi implica la pèrdua de la condició d'assegurat, i queda al descobert la responsabilitat civil professional. ●